

Náboj z Brna ochrání letadla

13.4.2016 Lidové noviny str. 3 Domov
ONDŘEJ STRATILÍK

Na komerční lety do ciziny **nasazuje česká** policie denně

desítky **ozbrojených strážců**. Za více než deset milionů korun pro ně nechala vyvinout **speciální** náboje, po nichž pokukují i zahraniční air marshalové.

BRNO/PRAHA Střílelo se i do vepřové kýty. Z pěti metrů. Takhle **brněnští** výzkumníci **testovali** nový devítimilimetrový náboj s dutinou určený k zásahům proti útočníkům na palubách letadel. Před několika dny svou pětiletou práci ukončili.

„Náboj je navržen tak, že střela, která zasáhla pachatele, je v těle zachycena nebo z těla vyletí malou rychlostí a nemůže vážně zranit nikoho jiného ani způsobit poškození letadla,“ vysvětluje přednosti nové **munice** Luděk Jedlička, jeden z vynálezců.

Dosud takzvaní air marshalové neboli letečtí šerifové v letadlech používali běžné náboje. Jenže pokud by museli vystřelit na **teroristy** či únosce, s vysokou pravděpodobností by zranili i cestující nebo poškodili konstrukci **letounu**.

„Náboj má modifikované balistické parametry, zejména vyšší počáteční rychlost a energii, než je u policejního pistolového střeliva obvyklé. Díky tomu, že střela předává veškerou energii cíli, má i vysoký ranivý účinek,“ přibližuje Jan Komenda, další člen týmu.

Zájem z ciziny

Spolu s kantory **brněnské Univerzity obrany** se do **projektu**, který si celkově vyžádal 10,5 milionu korun, zapojili i studenti. Podíleli se prý především na experimentech, kdy se kamerami snímal let náboje a jeho průraznost v balistické želatině. Ta představovala lidskou hlavu a trup.

Během pětileté práce univerzitní tým vymodeloval celkem sedm nových nábojů. Nejlépe **testy** prošel jen jeden z nich, který má teď šanci na sériovou produkci.

I když v rámci výzkumu vyrobila vlašimská munička Sellier & Bellot ve spolupráci s pardubickou Explosií několik tisícovek nábojů, **zbrojovky** potřebují daleko větší objednávky, aby se jim vůbec vyplatilo nové střelivo pro air marshaly produkovat. K **české** policii, jež se chystá **munici testovat**, by museli přibýt i další zákazníci.

„Náboje jsme **prezentovali** i v cizině a reakce byly velmi pozitivní,“ věří Luděk Jedlička v úspěch.

Nové střelivo by chtěly jednotky z Nizozemska, Rakouska, Francie i z Polska. Prioritně se však k nové **munici** dostanou air marshalové z **české** cizinecké policie, na jejichž popud se výzkum v **Brně** v roce 2011 rozjel.

Mentalita 11. září

Policie nyní zaměstnává několik desítek air marshalů, jde o jeden z jejich nejutajovanějších útvarů.

„Oddělení doprovodů letadel bylo založeno v roce 2004. Impulzem pro jeho založení byly zejména **teroristické útoky** na Dvojčata v **USA** a stále se zhoršující **bezpečnostní situace** v civilní **letecké dopravě**,“ uvedla Kateřina Rendlová z cizinecké policie.

„Létají výhradně zahraniční lety,“ upřesnila Rendlová s tím, že jde buď o doprovod stíhaných či vyhoštěných osob, nebo zajištění bezpečnosti na palubě.

Vystřelit sice ještě nemuseli, ovšem zasahují poměrně často. Nejvíce proti agresivním cestujícímohrožujícímostatní lidi v letadle či **posádku**. Do jednotky air marshalů vstupují policisté s minimálně šestiletou praxí. Předtím ovšem musí projít náročnými psychologickými i fyzickými **testy**.

Průkopníky **leteckých šerifů** jsou **Spojené státy**, první se tam objevili už v roce 1961. Ke konci 60. let se rozšířili i mimo **USA**. Důvodem byly především únosy letadel na Blízkém východě, kde se tehdy **Američané** poměrně silně angažovali.

„Naše práce není nic víc než sledování dveří pilotní kabiny,“ prohlásil Clay Biles pro deník **USA Today** předloni v srpnu. Air marshalem byl pět let, předtím si prošel oddílem Navy SEAL. „Vychází to z mentality 11. září 2001, kdy tým únosců přepadl kokpit, aby získal **kontrolu** a řízení, a nasměroval **letoun** na předem určený cíl jako **zbraň** hromadného ničení,“ řekl Biles novinářům.

Faktem nicméně je, že podle potvrzených zpráv dosud žádný **letecký šerif** nemusel na palubě **dopravního letounu** ve vzduchu střelnou **zbraň** použít.

***

Náboj 9mm AM Vývoj: 2011 až 2015 Celkové náklady: 10,486 milionu Kč Zatím vyrobeno (pro zkušební účely): několik tisíc kusů Možné využití: předběžný zájem projeví air marshalové z **Česka**, Rakouska, Francie či Polska

Výzbroj do letadla

Kvůli hrozbě **teroristických útoků** a únosů letadel **nasazují** policie a tajné služby na paluby **ozbrojený doprovod**. Pokud by došlo k nebezpečné situaci, tito „air marshals“ (letečtí šerifové) můžou zakročit. Dosud jsou ale vyzbrojeni především běžnými náboji, které mohou zranit nejen útočníka a navíc nebezpečně poškodit zařízení **letounu**. Experti **brněnské Univerzity obrany** proto na žádost **ministerstva** vnitra vyvinuli **speciální** náboje 9mm AM pro použití na palubě dopravních letounů.

Foto popis| Náboj 9mm AM

Foto popis| **Letecké šerify** namezinárodní spoje **nasazuje** většina aerolinek. Jejich **výcvik** (na snímku) probíhá ve skutečných **letounech**.

Foto autor| Foto LN a Reuters / šk